

PLAN DE APĂRARE

împotriva secetei și caniculei al Comitetului Local pentru Situații de Urgență al Comunei Pesac pentru perioada 2020-2024

INTRODUCERE

Lipsa precipitațiilor pentru o perioadă îndelungată, precum și temperaturile ridicate constituie factori de risc pentru desfășurarea normală a activităților economice, agricole și sociale la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Monitorizarea acestor fenomene meteorologice periculoase se realizează atât de instituțiile de specialitate, cât și de Comitetul Județean pentru Situații de Urgență Timiș și Comitetul Local pentru Situații de Urgență al Comunei Pesac, în vederea inițierii măsurilor operative de intervenție.

Lipsa precipitațiilor și/sau persistența temperaturilor ridicate pe o perioadă mare de timp poate influența negativ agricultura, cât și starea de sănătate a populației, îndeosebi a celor din grupele de risc major, fapt ce impune conjugarea eforturilor administrației publice locale, ale comitetului local pentru situații de urgență, dar și ale fermierilor și ale medicului de familie din comună.

Acutizarea fenomenului de secetă și prognoza unei mențineri a situației de fapt pe termen mai lung, determinată în principal de fenomenul schimbării climatice globale, a legitimizat și necesitat și mai mult întocmirea unui Plan de apărare împotriva secetei și/sau a caniculei prelungite pe teritoriul Comunei Pesac.

Scopul general al prezentului Plan este de a indica acțiunile de întreprins pe termen scurt, mediu și lung, pentru a reduce vulnerabilitatea comunității locale, ecosistemelor naturale și a activităților socio-economice și de a diminua efectele de ordin social, economic și de mediu ale acesteia.

ACTE NORMATIVE DE REFERINȚĂ

- **Ordinul comun al M.A.D.R. și M.A.I. nr. 97/63/2020** pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase având ca efect producerea secetei pedologice;
- **Ordinul Administrație Publică nr. 551(1475)/2006** pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și gestionarea riscurilor cauzate de căderi de grindină și secetă severă, a Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență în domeniul fitosanitar - invazii ale agenților de dăunare și contaminare a culturilor agricole și a Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență ca urmare a incendiilor de pădure;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 21/2004** privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 481/2004** privind protecția civilă, republicată (r1), cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 307/2006** privind apărarea împotriva incendiilor, republicată (r1), cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1490/2004** pentru aprobarea organigramei și a Regulamentului de organizare și funcționare a I.G.S.U., cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1491/2004** pentru aprobarea Regulamentului - cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență;
- **Hotărârea Guvernului României nr.1492/2004** privind principiile de organizare, funcționare

- și atribuțiile serviciilor de urgență profesionale, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 557/2016** privind managementul tipurilor de risc;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 736/2005** privind instituirea serviciului de permanență la toate primăriile din zona de risc, în caz de iminență a producerii unor situații de urgență;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 886/2005** privind aprobarea Normelor tehnice privind Sistemul național de înștiințare, avertizare și alarmare a populației;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 1184/2006** pentru aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de evacuare în situații de urgență;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 1259/2006** pentru aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă, cu modificările și completările ulterioare;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 1494/2006** pentru aprobarea Normelor tehnice privind organizarea și funcționarea taberelor pentru sinistrați în situații de urgență;
 - **Ordinul Administrație Publică nr. 459/2019** pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, seceta hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră.

I. SECETA

Seceta este o stare climatică extremă, caracterizată prin faptul că o anumită regiune suferă din cauza lipsei necesarului de apă, însoțită frecvent de caniculă. Seceta este un fenomen natural, care se manifestă atunci când precipitațiile sunt mai reduse decât cele înregistrate în mod obișnuit, producându-se dereglări ale bilanțului hidrologic, care influențează negativ sistemele productive ale resurselor de teren.

Seceta poate fi clasificată astfel:

- *Secetă meteorologică (atmosferică)* când domnește o perioadă mai lungă de timp lipsa completă a precipitațiilor sau când precipitațiile cad în cantități foarte mici.
- *Secetă pedologică (agricolă)* când există o cantitate insuficientă de apă necesară agriculturii (provenită din precipitații sau ape freatice), situație în care plantele/culturile se veștejesc. În afară de lipsa precipitațiilor se mai au în vedere radiațiile solare, umiditatea aerului și a solului, precum și vânturile.
- *Secetă hidrogeologică* când scade substanțial nivelul pânzei de ape freatice (rezervorul de apă subterană), nivelul apelor curgătoare și al celor stătătoare.

Seceta reprezintă în principal o problemă de meteorologie, care depinde de nivelul de precipitații, însă intensitatea acesteia depinde într-o măsură apreciabilă și de caracteristicile solului de pe teritoriul afectat. Astfel, efectele secetei pot fi intensificate de pierderea unei părți din apa din precipitații de pe solurile cu capacitate redusă de retenție a apei (soluri nisipoase, cu schelet sau cu grosime redusă a profilului de sol), cu permeabilitate redusă sau compactate, sau amplasate pe terenuri în pantă. Efectul secetei poate fi redus și prin prezența apei pedofreatice la mică adâncime, aceasta suplimentând cantitatea de apă accesibilă plantelor.

Impactul (expunerea ori vulnerabilitatea) secetei este efectul negativ potențial al unui eveniment /perioadă de secetă asupra populației (ex. asupra alimentării cu apă), asupra mediului, asupra activităților economice (ex. agricultură, industrie, producția de energie, păduri/silvicultura, turism, etc).

Geologia, relieful, clima, solurile și vegetația teritoriului Comunei Pesac au o influență hotărâtoare asupra formării, distribuției în timp și spațiu și a altor aspecte ce caracterizează hidrografia și hidrogeologia acestui teritoriu.

Factorul preponderent care influențează volumul resurselor de apă este cel climatic. Zonele cele mai expuse fenomenelor de secetă sunt cele cu regim pluviometric mai sărac.

Trebuie menționat că deșertificarea nu este legată doar de deficitul de apă. Terenuri degradate se găsesc și în regiunile cu rețea hidrografică densă, datorită defrișării vegetației naturale și practicării unor metode de folosire a terenului neraționale.

Anomaliile climatice manifestate cu intensitate crescândă pot cauza prelungiri ale episoadelor aride, manifestate prin scăderi ale precipitațiilor, creșteri ale temperaturii și intensității vântului. Degradarea terenurilor prin deșertificare este cauzată însă, în afară de factorii naturali persistenți, cum este seceta, și de factorii antropici. Presiunea exercitată de factorul antropic poate duce la

supraexploatarea resurselor naturale terestre și la extinderea suprafețelor agricole cultivate, dincolo de limitele între care echilibrul om-mediul mai poate fi menținut. Dintre cauzele antropice care au contribuit la accentuarea fenomenului de degradare a terenurilor și deșertificare se evidențiază defrișările de pădure, practici agricole defectuoase, pășunatul abuziv și poluarea.

Suprafața extrem de mare de teren agricol afectată de diferite forme de degradare se datorează, printre altele, neluării măsurilor de prevenire a eroziunii, utilizarea necorespunzătoare a fertilizanților și pesticidelor, folosirea în exces a mașinilor agricole grele, managementul defectuos al sistemelor de irigație și altor lucrări de îmbunătățiri funciare, etc. Utilizarea bunelor practici în agricultură reprezintă deci un instrument extrem de eficient în lupta împotriva degradării terenurilor și deșertificării.

Schimbările climatice pot avea consecințe semnificative asupra creșterii și dezvoltării culturilor agricole în perioada de vegetație, funcție de durata de acțiune și gradul de intensitate al factorului perturbator, precum și vulnerabilitatea speciilor vegetale la acești factori limitativi.

Adaptarea culturilor de câmp la secetă

Variabilitatea climatică influențează toate sectoarele economiei naționale, însă cea mai vulnerabilă rămâne producția vegetală, și în special agricultura. Productivitatea culturilor agricole prezintă fluctuații de la an la an, fiind influențată de variabilitatea condițiilor climatice și, mai ales, de frecvența evenimentelor climatice extreme.

La nivelul teritoriului agricol al Comunei Pesac, factorul limitativ cu efecte negative asupra productivității culturilor de câmp este apa provenită din precipitații.

Cele mai vulnerabile specii cultivate vor fi îndeosebi culturile anuale de cereale și prășitoare, deficitul de apă din anotimpul de vară care coincide cu perioada cerințelor maxime față de apă a plantelor determinând scăderi importante de producție. În acest sens, se impune diversificarea semnificativă a structurii culturilor de câmp, bazată pe promovarea și respectiv extinderea speciilor, soiurilor și hibrizilor mai toleranți la secetă, având în vedere atât cerințele impuse de testarea varietală, cât și activitățile specifice organizării și derulării programelor de producere de semințe din cele mai adecvate cultivare. Îmbunătățirea rezistenței la stresul hidric și termic reprezintă unul dintre obiectivele prioritare ale lucrărilor de ameliorare desfășurate în unitățile de cercetare. Cercetările întreprinse au condus la obținerea de soiuri și hibrizi la numeroase specii de interes (grâu de toamnă, orz, lucernă, floarea soarelui), care s-au evidențiat prin progrese semnificative în direcția creșterii rezistenței naturale la secetă.

Limitarea efectelor secetei poate fi realizată și prin măsuri agrotehnice de acumulare, conservare și valorificare eficientă a apei din precipitații.

Creșterea cantităților de apă utilizată de către plante prin transpirație, care se reflectă direct în producție, este unul din mijloacele extrem de eficiente de reducere a efectelor secetei, conservarea solurilor și evitarea deșertificării, și de asigurare a eficienței culturilor agricole în zonele expuse aridizării. Aceasta se poate realiza printr-un sistem agricol bazat pe protejarea solului și lucrarea acestuia astfel încât resturile vegetale să rămână la suprafață.

Situația pajiștilor în condiții de secetă

Seceta are un efect determinant asupra compoziției floristice a pajiștilor având în vedere înrădăcinarea superficială a speciilor valoroase furajere, îndeosebi a gramineelor perene, a căror rădăcini pe adâncimea de 0-10 cm reprezintă 85 % din biomasă. După o perioadă mai lungă de secetă speciile valoroase de graminee și leguminoase perene cu înrădăcinare superficială pot dispărea, locul lor fiind luat de specii din alte familii, în principal buruieni. În paralel cu schimbările majore în compoziția floristică al pajiștilor, în condiții de secetă scade foarte mult și producția de iarbă, comparativ cu cea realizată în condiții climatice normale. Rărirea covorului ierbos și slăbirea densității țelinii, ca urmare a secetei prelungite, conduce la reducerea rezistenței solului la eroziunea pluvială și eoliană, cu consecințe extrem de nefavorabile în timp. Dacă adăugăm și distrugerea structurii solului prin tasare ca urmare a pășunatului abuziv, se pot declanșa procese de eroziune de suprafață și adâncime deosebit de intense.

După mai mulți ani de secetă pe soluri nisipoase îndeosebi, se poate produce deșertificarea cu consecințe socio-economico semnificative.

Schimbarea categoriei de folosință a pășunilor și pajiștilor degradate, respectiv ameliorarea acestora prin lucrări costisitoare reprezintă astfel singurele măsuri care le pot readuce în circuitul

productiv.

O situație mult mai favorabilă în ceea ce privește adaptarea pajiștilor la secetă se înregistrează în cazul folosirii acestora în regim de fâneată. Chiar dacă sunt afectate de fenomenul de secetă (atmosferică, pedologică), recoltarea biomasei prin mijloace mecanice (manuale sau mecanizate), și nu prin pășunat, reduce simțitor riscul eroziunii de suprafață și de adâncime. Cercetările efectuate au relevat faptul că eroziunea solului și transportul iluvionar de pe fânețe este de ordinul zecilor, chiar sutelor de ori mai redusă decât de pe oricare altă categorie de teren, inclusiv pădurea. Folsirea în acest regim a pajiștilor reclamă însă un volum însemnat de muncă pe unitatea de produs (tonă fân), care nu se justifică întotdeauna în condițiilor actuale ale pieței produselor animaliere. Toate aceste aspecte trebuie avute în vedere în viitor.

Situația pădurilor în condiții de secetă

Fiziologic și ecologic pădurile reprezintă categoria de folosință a terenurilor cu cea mai mare toleranță în condiții de secetă îndelungată. Mai mult, acest mod de folosință extensivă a terenurilor poate reprezenta o alternativă viabilă la regimurile de folosință intensivă (agricultura), care reclamă un input (muncă, materiale, energie) mult superior pe unitatea de timp și suprafață. La propunerea unor măsuri de împădurire a terenurilor improprii, în condițiile actuale, altei categorii de folosință, trebuie avut în vedere ciclul lung de producție al pădurii, precum și nivelul cheltuielilor extrem de mari (comparativ cu beneficiile extrem de reduse, inclusiv cele de ordin ecologic și social), reclamate de instalarea vegetației lemnoase în condiții dificile de teren și climă.

Legislația națională în domeniul reducerii efectelor secetei, prevenirea și combaterea degradării terenurilor și deșertificării este relativ complexă, însă nu acoperă în totalitatea problemele existente. Mai mult, normele legale rămân de multe ori doar pe hârtie, nefiind aplicate în practică fie din lipsă de resurse, fie din neadaptarea lor la condițiile concrete din teritoriu. Legislația actuală necesită anumite amendamente, precum cea referitoare la:

- măsuri concrete pentru combaterea secetei și deșertificării;
- gospodărirea apelor;
- protecția solurilor și comasarea proprietăților, pentru adaptarea la condițiile economiei de piață;
- ameliorarea terenurilor degradate și corectarea fenomenelor torențiale;
- folosirea durabilă a fondului forestier;
- normele metodologice privind zootehnia;
- pajiști și amenajamente silvo-pastorale;
- asigurările la risc de secetă și alte fenomene naturale dăunătoare culturilor agricole; etc.

Fermierii români pot apela la Codul de Bune Practici de Fermă, elaborat de ICPA, prin care se pot selecta măsurile adecvate pentru combaterea eroziunii solului, optimizarea sistemului de lucrare a solului și eficientizarea utilizării apei în condiții de protecție a mediului. Măsurile sunt particularizate la nivel regional, județean și local. De asemenea, ANIF intenționează implementarea proiectului “Reforma și reabilitarea sectorului de irigații”.

Aspecte privind vulnerabilitatea la secetă a sectoarelor de activitate socio- economică

1. Agricultura

Consecințele principale ale încălzirii globale sunt creșterea frecvenței și intensității fenomenelor meteorologice extreme (valuri de căldură, secete, inundații, vânturi foarte puternice, etc.), care afectează agricultura în toate segmentele ei.

Seceta și celelalte fenomene meteorologice periculoase diminuează an de an producția agricolă cu cel puțin 30-50%. Pentru dezvoltarea durabilă a acestui sector este necesară fundamentarea științifică a tuturor acțiunilor și măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor lor.

Seceta meteorologică este un fenomen de risc pentru agricultură și se caracterizează prin scăderea precipitațiilor sub nivelurile normale.

În condițiile unei perioade lungi fără precipitații, temperaturi ridicate și o umezeală relativă a aerului scăzută se produce *seceta atmosferică*.

Absența îndelungată a precipitațiilor determină de asemenea, scăderea semnificativă a rezervelor de apă din sol și instalarea *secetei pedologice*.

Asocierea celor două tipuri de secetă determină apariția *secetei agricole* care conduce la compromiterea parțială/totală a culturilor agricole.

În funcție de momentul în care intervine seceta, principalele efecte ale acesteia asupra culturilor de câmp pot fi răsărirea întârziată sau incompletă, creșterea vegetativă redusă, reducerea perioadei de vegetație, reducerea dimensiunilor organelor de fructificare.

Seceta afectează toate domeniile de activitate. Descreșterea resurselor de apă cu 10-30% va accentua consecințele lipsei de apă, efectele fiind amplificate de poluare și aplicarea de tehnologii necorespunzătoare. Cele mai vulnerabile specii cultivate vor fi îndeosebi culturile anuale de cereale și prășitoare, întrucât deficitul de apă din anotimpul de vară coincide cu perioada cerințelor maxime față de apă al acestora.

2. Zootehnia

Vulnerabilitatea speciilor de animale de fermă la efectele secetei este diferită. Astfel, mai puțin afectate sunt speciile care se hrănesc cu concentrate, deoarece acest tip de furaje se conservă mai bine, și se pot procura/transporta din zone neafectate de secetă. Erbivorele sunt însă mult mai puternic afectate pentru că ele folosesc o masă vegetativă mai abundentă, iar conservarea și transportul acesteia sunt mai dificile și mai costisitoare. Efecte negative puternice are seceta și asupra creșterii albinelor, viermilor de mătase și în acvacultură.

În ceea ce privește alimentația animalelor erbivore, seceta determină pe lângă reducerea cantitativă a resurselor furajere și o modificare a valorii nutritive a furajelor legată de digestibilitatea lor, de conținutul de proteină și mai ales de conținutul de vitamine, fapt care duce la scăderea considerabilă a capacității productive, la dereglarea proceselor metabolice din organism precum și la tulburări de reproducție.

În situațiile grave în care adăparea nu se mai poate asigura la nivel corespunzător și animalele erbivore ajung să fie însetate, se ajunge la scăderea producției de lapte. Dacă apa proaspătă nu este asigurată în mod permanent, la porcine apar situații de hipogalaxie și foetofagie iar la păsări are loc întârzierea maturării sexuale și a ouatului, sau intoxicația hidrică.

Mediul extern din perioadele de secetă afectează microclimatul din adăposturile de creștere intensivă a animalelor (în special porci și păsări), întrucât aparatura de menținere a temperaturii, umidității relative și a compoziției chimice a aerului se dereglează.

Pentru animalele întreținute în exterior, insolația prea puternică sau umiditatea relativă a aerului pot și ele cauza îmbolnăviri și chiar pierderi în șeptel.

Din punct de vedere sanitar veterinar perioadele lungi de secetă, cu temperaturi ridicate, pot conduce la apariția și evoluția unor boli grave transmisibile și la om, cum sunt antraxul, tetanosul și rabia, sau la reacutizarea unor boli respiratorii cronice. Se sesizează creșterea frecvenței cazurilor de intoxicație pe pășune dacă seceta a condus la modificarea compoziției floristice a pajiștilor.

3. Sectorul viticol și pomicol

Persistența efectelor de aridizare au condus pe lângă efecte economice negative, precum pierderea parțială sau totală a recoltei de struguri sau de fructe, și la îmbătrânirea prematură a plantațiilor. Gravitatea stresului hidric pentru viticultură și pomicultură este accentuată de faptul că deficitul hidric cel mai sever se manifestă în adâncime (60-100 cm), în zona de maximă răspândire a sistemului radicular la pomi și vița de vie.

Urmare a secetelor înregistrate în ultimii ani, numeroase plantații viticole sau pomicole au fost abandonate. Efectele secetei au fost amplificate și de o serie de erori tehnologice precum încărcătură de rod exagerată, întreținerea solului prin lucrări culturale agresive, operațiuni în verde necontrolate, neirigarea plantațiilor, etc. Cu toate acestea, seceta acută a scos în evidență capacitatea redusă de a întreprinde măsuri eficiente pentru reducerea efectelor fenomenului de secetă.

4. Gestionarea resurselor de apă

Seceta nu trebuie privită doar ca un fenomen fizic (natural). Impactul ei asupra societății este rezultatul interrelației dintre un fenomen natural (precipitații reduse) și un proces antropic (cerințele de apă ale populației locale). Când începe seceta, sectorul agricol este de regulă primul afectat datorită marii sale dependențe față de apa acumulată în sol, care se poate reduce rapid dacă perioada secetoasă este îndelungată. Dacă deficitul de precipitații continuă, sectorul agricol începe să fie dependent de alte surse de apă, externe, care vor începe și ele să resimtă efectul deficitului de apă.

Sectoarele de activitate care se bazează pe apele de suprafață (ex. lacuri de acumulare și lacuri naturale) și pe apele subterane, sunt de regulă ultimele sectoare ce sunt afectate de seceta ce persistă o perioadă de 3 - 4 luni. Seceta are în general un impact redus asupra acestor sectoare, în funcție de caracteristicile sistemului hidrologic și de gradul de solicitare a sistemului de aprovizionare cu apă.

Când precipitațiile au revenit la normal, iar condițiile de secetă meteorologică au încetat, secvențele de mai sus se repetă. Rezervele de apă din sol sunt primele care se refac, urmate de refacerea debitelor râurilor, lacurilor și a apei subterane. Impactul secetei poate scădea rapid în sectorul agricol, dar poate dura luni sau chiar ani în alte sectoare care depind de aprovizionarea cu apă acumulată la suprafața sau în subteran. Utilizatorii apei subterane sunt adesea ultimii afectați de secetă, însă pot fi și ultimii la care se restabilește nivelul normal al apei.

Esențial pentru înțelegerea problemei managementului resurselor de apă este diferența dintre dezechilibrul ce apare când cerințele de apă ale societății depășesc capacitățile disponibile la sursele de apă ale sistemului natural (*deficit de apă*) și situația de *secetă* care, ca fenomen natural, se manifestă printr-un disponibil redus de apă ca urmare a unor precipitații reduse și / sau a unei evaporații ridicate.

Frecvența și / sau cauza deficitului de apă indică și cea mai bună cale de acoperire a lui. Seceta este temporară, dar are perioade de revenire. Ca urmare, în funcție de frecvența secetei, soluționarea problemei generate de secetă poate fi reducerea cerinței de apă (a consumului, cererii) și / sau creșterea disponibilului la sursă (oferta).

Deficitul de apă generat de o planificare inadecvată poate fi acoperit prin re- proiectare și noi investiții. Deficitul de apă rezultat doar ca urmare a creșterii cerințelor de apă poate fi eliminat cel mai bine prin intermediul gestionării pe termen lung a resurselor de apă.

Obiectivul evaluării vulnerabilității acestui sector la secetă este acela de a identifica cauzele fundamentale ale riscului generat de structuri, management și tehnologii inadecvate sau de către factori economici, de mediu sau sociali. Din nefericire, în România nu există tehnici și metode pentru determinarea vulnerabilității la secetă.

Vulnerabilitatea externă vizează influența secetei asupra disponibilului de apă la sursă. Întrucât în condiții de secetă are loc diminuarea debitelor cursurilor de apă, a volumelor din lacurile de acumulare și a nivelurilor apelor subterane, capacitățile de captare sunt mai scăzute, consumul de energie necesară pompării este mai mare, iar în anumite cazuri, resursa este chiar epuizată, spre exemplu pânza freatică coboară atât de mult încât numeroase fântâni rămân fără apă.

Vulnerabilitate internă se referă la faptul că anumite sisteme își modifică nivelul de risc ca urmare a managementului sau a unor structuri și tehnologii inadecvate. La nivelul Comunei Pesac există sistem centralizat de alimentare cu apă. În anii secetoși apar unele situații deosebite în ceea ce privește satisfacerea cerințelor de apă ale unor folosințe. În același timp însă, unele deficiențe în sistemele de aprovizionare sunt accentuate în perioadele secetoase de deficiențe în cadrul sistemelor de alimentare cu apă, capacitatea insuficientă a rețelei de distribuție, etc. Înlăturarea acestor deficiențe reprezintă, bineînțeles, o problemă a autorităților publice locale și o preocupare a strategiei în domeniul apelor.

5. Abordarea deficitului de apă în agricultură

Trebuie reconsiderate rolul și importanța sistemelor de irigații în agricultură.

6. Protecția mediului și conservarea biodiversității

Prevenirea degradării terenurilor, în general, și a deșertificării, în particular, este fără îndoială și o problemă esențială de protecție a mediului. Extinderea și intensificarea agriculturii, conducând la o reducere a suprafeței ocupată de ecosisteme naturale, conduce la reducerea biodiversității. O analiză amănunțită a efectelor practicilor agricole, a reducerii sau extinderii suprafețelor destinate agriculturii, nu trebuie să țină seama doar de aspectele sociale și economice, ci și de cele ecologice.

În contextul actual de surplus de suprafață de teren agricol în România și de o relativă slabă piață de desfacere a produselor agricole, sunt puține situații de extindere a suprafețelor destinate agriculturii.

Există mai multe aspecte de protecția mediului, în afară de biodiversitate, legate strâns de fenomenele de secetă, degradarea terenurilor și deșertificare. Schimbările climatice (încălzirea globală) și poluarea terenurilor sunt doar câteva probleme de mediu a căror abordare trebuie să se facă în strânsă legătură cu problematica prezentului Plan.

Seceta și deficitul de apă nu sunt probleme proprii doar agriculturii, ci reprezintă probleme intersectoriale, cu impact deosebit asupra tuturor activităților social economice. De aceea, abordarea acestei probleme trebuie să se facă cu cea mai mare seriozitate. Cu privire la sectoarele industrie, comerț

și servicii, este evident faptul că efectele secetei asupra producției vegetale și animale are atât efect direct asupra acestora, prin deficitul de apă necesar desfășurării activităților proprii, cât și indirect, prin reducerea bazei de producție și resursei primare ce fac obiectul acțiunilor de procesare și schimb.

7. Economie rurală, sănătate, educație, protecție civilă, asistență socială.

Analiza acestui aspect al vulnerabilității activităților socio-economice la deficitul de apă se poate face cel mai bine prin prisma conceptului de dezvoltare durabilă.

În timp ce aspecte precum cele referitoare la pierderea diversității biologice cu efect asupra reducerii rezistenței naturale la factorii perturbatori sau efectul gazelor de seră asupra încălzirii globale, deosebit de critice de altfel, sunt extrem de tehnice și greu de perceput în mod direct de populație, efectul secetei și deșertificării asupra producției vegetale și animale nu poate trece neobservat. Migrația, conflictele, foametea și chiar mortalitatea determinate de aceste fenomene sunt preocupări permanente ale comunității internaționale. De aceea, s-a considerat că esențial pentru ameliorarea situației deosebit de critice a comunităților din zonele aride este combaterea fenomenului de deșertificare.

Degradarea terenurilor și deșertificarea nu sunt doar rezultatul direct al secetei, ci și al practicilor neraționale de utilizare a solului. De aceea, în cadrul măsurilor propuse prin prezentul Plan trebuie avute în vedere, pe lângă măsurile de îmbunătățire și raționalizare a practicilor și tehnologiile de utilizare, și dezvoltarea de alternative la actualele practici, a căror efecte economice pe termen scurt sunt întrecute de externalitățile negative asupra tuturor componentelor mediului.

8. Principiile în baza cărora au fost propuse aceste acțiuni și măsuri sunt:

- a) utilizarea cu maximum de eficiență, a alocațiilor bugetare și a instrumentelor de finanțare (subvenții, fonduri cu destinație specială, etc.) deja existente, astfel încât acțiunile și măsurile propuse să nu producă o povară în plus pentru bugetul local;
- b) atragerea de fonduri noi, devenite accesibile în ultima perioadă, precum fondurile structurale UE destinate dezvoltării rurale, prin armonizarea acțiunilor și măsurilor propuse cu cele eligibile pentru (co)finanțare;
- c) instituirea, ca regulă, a alocării de resurse financiare de la bugetul local sau din alte surse pe bază de proiecte concrete, întocmite conform reglementărilor legale aplicabile fiecărui domeniu de activitate.

Cunoașterea acestor caracteristici de către fermieri îi ajută în dirijarea tehnologiilor de cultură și în primul rând în asigurarea condițiilor pentru înmagazinarea și conservarea apei în sol și în evitarea la maximum a pierderilor de apă din sol prin evaporare.

Măsurile preventive sau strategice sunt dezvoltate și utilizate în starea normală. Scopul este de a crește rezistența la secetă și de a atenua riscul potențial de secetă și impacturile acesteia asupra economiei, societății și mediului înconjurător.

O altă măsură care poate diminua riscul de secetă este reducerea permeabilității solului prin creșterea capacității de reținere a apei în sol - aceasta este, de asemenea, un bun exemplu de măsură agro-mediu.

O opțiune alternativă de alimentare cu apă este reutilizarea apei pentru irigații sau în scopuri industriale.

Măsurile operaționale sunt de obicei aplicate atunci când apare seceta, în timpul stării de pre-alertă și de urgență. Măsurile operaționale trebuie să se bazeze pe obiectivele de management specificate pentru fiecare etapă de secetă.

Principalele acțiuni trebuie să se concentreze pe:

- activarea Comitetului Local pentru Situații de Urgență Pesac;
- intensificarea monitorizării;
- gestionarea unui sistem de avertizare timpurie a secetei care crește sensibilizarea publicului și evaluează scenariile de viitor.

Măsurile în situația de pre-alertă sunt în general de natură indirectă (de exemplu, recomandări), implementate de către factorii interesați pe bază de voluntariat (de exemplu, prin măsuri de irigare).

Obiectivul prezentului Plan este de a depăși seceta și de a evita situația de urgență. Prioritatea este de a atenua impactul secetei, care a afectat deja grupuri specifice de utilizatori ai apei și de a preveni deteriorarea stării unor corpuri de apă. Măsurile ar trebui să fie, de preferință, axate pe economisirea apei.

Măsurile de gestionare a cererii, inclusiv restricții parțiale pentru utilizarea apei, pot fi aplicate, în funcție de impactul lor socio-economic și de consensul părților interesate afectate. Zonele cu valoare ecologică ridicată trebuie monitorizate mai intens pentru a preveni deteriorarea lor.

De asemenea, trebuie a se urmări atenuarea impactului secetei și de a minimiza daunele. Prioritatea este de a satisface cerințele minime pentru apa potabilă. Alte utilizări ale apei reprezintă a doua prioritate.

Pentru atingerea acestui deziderat major, au fost stabilite mai multe *obiective strategice* de îndeplinit prin Plan, și anume:

- îmbunătățirea activității instituțiilor implicate în acțiunea proactivă de îmbunătățire a capacității de prevenire și reacție la secetă și deșertificare;
- diminuarea riscurilor și pagubelor produse de secetă și deșertificare asupra activității socio-economice și mediului înconjurător, prin acțiuni și măsuri concrete prevăzute a se lua la nivel comunal;
- refacerea capacității de producție și protecție a ecosistemelor naturale, culturilor agricole și altor bunuri afectate de secetă și deșertificare;
- îmbunătățirea practicilor de utilizare a resurselor de apă, sol și vegetație, care s-au dovedit, în timp, nedurabile;
- dezvoltarea și implementarea unor instrumente de stimulare a activităților socio-economice în Comuna Pesac, în scopul găsirii de alternative viabile la practicile de utilizare nerațională a resurselor de apă, sol și vegetație, care să conducă la îmbunătățirea calității vieții;
- promovarea cunoașterii și monitorizării fenomenelor de secetă, degradare a terenurilor și deșertificare la toate nivelurile, inclusiv de către micii fermieri/agricultori în scopul eficientizării măsurilor de reducere a efectelor, prevenirii și combaterii lor.

Asigurarea unui cadru legal și instituțional favorabil întreprinderii măsurilor și acțiunilor prevăzute de prezentul Plan reprezintă prima condiție pentru asigurarea succesului lor.

Inițiativele legislative reprezintă expresia conștientizării factorilor de decizie și voința politică, fiind foarte important a se acorda și sprijin financiar unităților administrativ-teritoriale care nu pot alocă din bugetul propriu sumele necesare. Într-adevăr, fondurile financiare limitate ale bugetului local al Comunei Pesac reprezintă o reală piedică pentru implementarea unor astfel de măsuri fără un sprijin financiar obținut din partea statului sau prin finanțare din fonduri europene.

Este necesară îmbunătățirea cadrului instituțional și organizatoric în sprijinul implementării sistematice a măsurilor de prevenire și combatere a degradării terenurilor și de diminuare a efectelor secetei/caniculei.

De asemenea, trebuie îmbunătățită relația cu comunitățile și asociațiile de producători, realizarea de activități de conștientizare, instruire a fermierilor/agricultorilor și implementarea de proiecte pilot în strictă corelație cu nevoile populației, prin interacțiuni cu factorii interesați la nivel local, dar și regional, iar finanțarea acestor activități trebuie să fie din surse multiple, în completarea celor de la bugetul local sau cel de stat.

Sunt absolut necesare lucrări de îmbunătățiri funciare și de ameliorare a terenurilor degradate, în acest sens fiind esențială colaborarea cu A.N.I.F. referitoare la înființarea, respectiv evaluarea stării de funcționare a sistemelor hidrotehnice de irigații aflate în administrarea acesteia, în vederea selecției sistemelor ce pot intra într-un eventual program de reabilitare și modernizare, într-o anumită ordine de prioritate stabilită în funcție de criterii tehnico-economice, ecologice și sociale.

Este necesară reluarea în discuție a problemei reabilitării și modernizării sistemelor de irigații la nivelul comunității locale, precum și amenajarea și protejarea resurselor de apă. Astfel de măsuri pot consta în identificarea și realizarea unor surse de apă de rezervă care să poată fi utilizate în situații critice prin: înființarea, întreținerea și utilizarea surselor comune și individuale de apă; izolarea termică a locuințelor, amenajarea spațiilor de depozitare, conservarea apei din precipitații.

II. CANICULA

Temperaturile ridicate constituie factori de risc pentru desfășurarea normală a activităților economice și sociale la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Persistența temperaturilor ridicate pe o perioadă mare de timp poate influența negativ starea de sănătate a populației, îndeosebi a celor din grupele de risc major, fapt ce impune conjugarea eforturilor administrației publice locale și a Comitetului Local pentru Situații de Urgență, dar și ale medicilor de familie și a personalului sanitar din comună.

Forțele și mijloacele aflate la dispoziția comitetului local pentru situații de urgență, considerăm noi, că sunt în măsură a acoperi dispersia teritorială a cazurilor ce necesită măsuri de sprijin la nivelul Comunei Pesac. De asemenea, în cazuri deosebite sau chiar extreme, se poate apela la capacitățile organizatorice de care dispun alte entități, respectiv: Consiliul Județean Timiș, Direcția Județeană de Agricultură Timiș, Crucea Roșie, organizațiile neguvernamentale din domeniul protecției sociale și alte fundații.

Pentru implementarea unitară a măsurilor necesare pentru intervenția rapidă în cazul apariției perioadelor cu temperaturi extreme, se definesc următoarele nivele de alertă, în funcție de codurile meteorologice și intensitatea măsurilor adoptate:

- **Codul verde** (*temperaturi < 35⁰C în intervalul orar 11.00 - 17.00*) - nu sunt necesare măsuri specifice, sistem de veghe sezonieră;
- **Codul galben** (*temperaturi între 35-38⁰C în intervalul orar 11.00 - 17.00*) - se instituie măsurile specifice de alertă;
- **Codul portocaliu** (*temperaturi între 38-40⁰C în intervalul orar 11.00 - 17.00*) - se instituie măsurile de mobilizare maximă;
- **Codul roșu** (*temperaturi > 40⁰C în intervalul orar 11.00 - 17.00*) - se instituie măsurile de mobilizare maximă.

În perioadele caniculare sau secetoase, Comitetul Local pentru Situații de Urgență Pesac va lua măsuri speciale pentru prevenirea incendiilor specifice, care vor cuprinde:

- identificarea și nominalizarea sectoarelor de activitate în care crește riscul de incendiu în condițiile caracteristice temperaturilor atmosferice ridicate și a lipsei de precipitații, urmând a stabili măsuri de protecție specifice;
- asigurarea și verificarea zilnică a instalațiilor de stingere și a rezervelor de substanțe stingătoare;
- asigurarea protejării față de efectul direct al razelor solare a recipientelor, rezervoarelor și a altor tipuri de ambalaje care conțin vapori inflamabili sau gaze lichefiate sub presiune, prin depozitare la umbră;
- restricționarea efectuării, în anumite perioade din timpul zilei, a unor lucrări care creează condiții favorizante pentru producerea de incendii prin degajări de substanțe volatile sau supraîncălzirii excesive;
- interzicerea utilizării focului deschis în locuri cu pericol de incendiu, în zonele afectate de uscăciune avansată, precum și pe timp de vânt;
- utilizarea focului deschis nu se va admite la distanțe mai mici de 40 m față de locurile cu pericol de explozie: gaze și lichide combustibile, vapori inflamabili, explozivi, etc., respectiv 10 m față de materialele sau substanțele combustibile: lemn, hârtie, textile, carton asfaltat, bitum, ulei, etc. fără a fi supravegheat și asigurat prin măsuri corespunzătoare.

Acțiunile și măsurile aferente se concretizează de cele mai multe ori prin lucrări de ordin tehnic de executat în teren, necesare în general pentru combaterea secetei/caniculei, conform **Anexei** la prezentul Plan.

Având în vedere cele prezentate și faptul că în ultimii ani Agenția Națională de Meteorologie prognozează perioade de secetă și caniculare în perioada sezonului cald, pentru evitarea producerii unor situații de urgență și informarea populației, Comitetul Local pentru Situații de Urgență Pesac, precum și autoritățile administrației publice locale și alți factori decizionali vor întreprinde măsuri și activități, după cum urmează:

Nr. crt.	ACTIVITATEA, ACȚIUNEA, MĂSURA	TERMEN DE REALIZARE	CINE RĂSPUNDE	OBSERVAȚII
MĂSURI ORGANIZATORICE				
1.	Recepția și transmiterea avertizărilor meteorologice pentru caniculă și disconfort termic	Imediat ce sunt recepționate	Centrul operativ Pesac	
2.	Informarea telefonică, cu prioritate a I.S.U. BANAT și a Instituției Prefectului	Atunci când se produc	Președintele C.L.S.U. Pesac	

	Județului Timiș, asupra producerii unei situații de urgență ca urmare a secetei/caniculei			
3.	Monitorizarea calității apei potabile din sursele de aprovizionare. Supravegherea nivelului apei din fântâni și a calității acesteia. Încheierea de contracte cu laboratoare acreditate pentru monitorizarea calității apei din sistemele publice de alimentare. În cazul constatării neconformității parametrilor de calitate a apei, populația va fi avertizată cu privire la nepotabilitatea surselor de apă prin inscripționarea fântânilor „APA NU ESTE BUNĂ DE BĂUT”. Analiza fiecărei situații și stabilirea măsurilor de curățare, decolmatare și dezinfecție.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu sau periodic	Primăria C.L.S.U. Pesac Medicul de familie	Rețeaua publică de alimentare cu apă Toate fântânile publice din comună
4.	Identificarea spațiilor climatizate sau adecvate unde se poate acorda asistență medicală pentru perioadele cu temperaturi crescute (peste 35°C); montarea unor corturi de prim-ajutor și distribuire apă potabilă.	În toată perioada de caniculă	C.L.S.U. Pesac	Sala Căminului Cultural din Comuna Pesac
5.	Întocmirea unor comunicate/pliante care vor fi emise pentru înștiințarea populației cuprinzând recomandări generale și specifice în scopul protejării stării de sănătate și popularizarea spațiilor care pot fi utilizate de către cetățeni în perioadele cu temperaturi crescute de peste 35°C)	În toată perioada de caniculă	Președintele C.L.S.U. Pesac Șeful S.V.S.U. Pesac	
6.	Afișarea pe site-ul primăriei a recomandărilor generale și specifice pentru populație în perioadele cu temperaturi crescute (peste 35°C)	La instituirea codului galben, portocaliu sau roșu	Șeful S.V.S.U. Pesac	
7.	Mobilizarea tuturor cadrelor sanitare (medici de familie și asistenți) pentru acordarea asistenței persoanelor cu dependență socială, la domiciliu.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu	Șeful S.V.S.U. Pesac C.L.S.U. Pesac Medicul de familie	
8.	Intensificarea acțiunilor de control în vederea respectării normelor igienico-sanitare de către unitățile distribuitoare și de comercializare a alimentelor.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu	C.L.S.U. Pesac Medicul de familie	
9.	Respectarea prevederilor legale privind măsurile ce pot fi aplicate în perioadele cu temperaturi extreme pentru protecția persoanelor încadrate în muncă.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
10.	Adaptarea programului de lucru al salariaților primăriei și ai serviciilor publice subordonate consiliului local, astfel încât deplasarea populației către acestea să se facă în afara intervalelor orare cu temperaturi foarte ridicate. În mod similar vor fi formulate recomandări pentru modificarea corespunzătoare a programului de lucru al unităților de aprovizionare cu alimente și prestatoare de servicii.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu	Președintele C.L.S.U. Pesac	

11.	Afișarea, în locuri publice a recomandărilor pentru populație referitoare la prevenirea incidentelor în timpul perioadelor de temperaturi extreme	La instituirea codului galben	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
12.	Realizarea / reabilitarea infrastructurii și a unor scheme locale de asigurare a resursei de apă potabilă pentru consumul populației	Permanent, în funcție de posibilitățile financiare	Primăria și consiliul local, cu sprijinul altor factori decizionali	
13.	Utilizarea și promovarea în producție a soiurilor de plante tolerante la stres hidric și extreme termice, ca și a tehnologiilor de cultură aferente. Asigurarea calității semințelor și soiurilor tolerante la secetă.	Permanent	Agricultorii, cu sprijinul specialiștilor	
14.	Încurajarea înființării de asociații ale crescătorilor de animale și ale agricultorilor.	Permanent	Crescătorii de animale Agricultorii	
15.	Proiectarea și execuția lucrărilor pentru reabilitarea și modernizarea sistemelor de irigații prioritizate.	Permanent, în funcție de identificarea resurselor financiare	Primăria și consiliul local, în colaborare cu alți factori decizionali	
16.	Monitorizarea situației privind existența cadavrelor de animale și ridicarea acestora în regim de urgență.	Permanent	Primăria S.V.S.U. Pesac	
17.	Instruirea personalului medical, precum și a voluntarilor pentru asigurarea activităților de prevenție și stabilirea necesarului de personal, echipamente și materiale sanitare corespunzătoare pentru punctele de prim ajutor.	Permanent	Primăria S.V.S.U. Pesac Medicul de familie	
18.	Informarea populației, prin afișarea unor pliante la sediul primăriei, pe pagina de internet ori la sediul operatorilor economici, cu privire la semnificația codificării avertizărilor/atenționărilor primite, precum și transmiterea măsurilor care trebuie luate.	La primirea avertizărilor/atenționărilor meteorologice	Șeful S.V.S.U. C.L.S.U. Pesac	
19.	Utilizarea panourilor de afișaj din localitate pentru formularea de recomandări cu privire la măsurile preventive necesar a fi luate de populație pentru a se proteja pe durata secetei.	La primirea avertizărilor/atenționărilor meteorologice	Șeful S.V.S.U. C.L.S.U. Pesac	
20.	Informarea organizatorilor de evenimente sportive, culturale, comerciale etc., la primirea avertizărilor/atenționărilor meteorologice de caniculă, pentru luarea de măsuri adecvate.	În perioadele de manifestare a fenomenului de caniculă	Șeful S.V.S.U. C.L.S.U. Pesac	
21.	Asigurarea cisternelor pentru transportul, la nevoie, a apei potabile și menajere pentru populație și pentru adăparea animalelor din gospodăriile acestora.	În perioadele de manifestare a fenomenului de secetă/caniculă	S.V.S.U. Pesac C.L.S.U. Pesac	
22.	Stabilirea persoanelor care prezintă risc crescut de evoluție nefavorabilă a stării de sănătate în perioadele caniculare, actualizarea evidenței acestora la nivelul localităților și aplicarea măsurilor de protecție corespunzătoare.	Permanent, dar în special în perioadele de manifestare a fenomenului de caniculă	Șeful S.V.S.U. Medicul de familie	
23.	Verificarea și completarea dotării S.V.S.U. Pesac cu materialele necesare pentru stingerea incendiilor la terenurile agricole ori la fondul forestier, în conformitate cu prevederile Anexei nr. 1 la Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență ca urmare incendiilor de pădure, aprobat prin O.M.A.I. nr. 1475 din 13 octombrie 2006 (cazmale, topoare, lopeți, palete/bătătoare, sape, găleți, bidoane, raniță etc.	Permanent	S.V.S.U. Pesac C.L.S.U. Pesac	

24.	Întrunirea în ședință extraordinară, ori de câte ori situația o impune, a Comitetului local pentru situații de urgență pentru stabilirea măsurilor ce se impun a fi adoptate în scopul gestionării eficiente a situațiilor de urgență generate de fenomenele meteorologice periculoase ce se pot produce în perioadele caniculare și de secetă. Pregătirea și verificarea forțelor și mijloacelor pentru intervenție din subordinea consiliului local și/sau a operatorilor economici.	la emiterea atenționării meteo COD PORTOCALIU sau COD ROȘU	C.L.S.U. Pesac	
25.	Fermierii au obligativitatea de a încheia polițe de asigurare facultativă a culturilor agricole pentru calamități.	Permanent	Fermierii	
26.	Asigurarea mijloacelor necesare și stabilirea responsabilităților pentru avertizarea deținătorilor de terenuri agricole din zonele de risc la secetă pedologică.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
27.	Afișarea extraselor din Planul local de apărare împotriva fenomenului meteorologic de secetă pedologică pe pagina de internet a instituției și la sediul primăriei.	Permanent	C.L.S.U. Pesac	
28.	Centralizarea datelor privind urmările manifestării secetei pedologice.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
29.	Asigurarea întocmirii și transmiterii rapoartelor operative, în maximum 24 de ore de la declanșarea evenimentului, către Centrul operațional din cadrul inspectoratului pentru situații de urgență județean și către Grupul de suport tehnic pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase având ca efect producerea secetei pedologice din Comuna Pesac.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
30.	Organizarea, anual și ori de câte ori este nevoie, de instruiți ai membrilor comitetului local pentru situații de urgență asupra atribuțiilor ce le revin pentru avertizarea/alarmarea deținătorilor de terenuri agricole din comună.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
31.	Punerea în aplicare a măsurilor adoptate prin hotărâri ale comitetului comitetul județean pentru situații de urgență/ordin al prefectului la nivelul unității administrativ-teritoriale.	Permanent	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
32.	Menținerea permanentă a legăturii cu inspectoratul pentru situații de urgență județean și cu direcția pentru agricultură județeană cu privire la evoluția situației din teren.	Permanent	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
33.	Disponerea și asigurarea supravegherii permanente a zonelor de risc de secetă pedologică.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
34.	Informarea populației, prin orice mijloace sau prin intermediul membrilor C.L.S.U. și/sau al S.V.S.U., cu privire la activitățile prioritare care trebuie întreprinse.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
35.	Stabilirea necesarului de forțe și mijloace, pe baza planurilor/convențiilor de colaborare/cooperare, precum și stabilirea nevoilor de sprijin din partea comitetului județean pentru situații de urgență.	La primirea avertizărilor/ atenționărilor meteorologice	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	

36.	Asigură avizarea proceselor-verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturile agricole.	La primirea cererilor din partea fermierilor / proprietarilor de terenuri agricole	C.L.S.U. Pesac	
MĂSURI DE PREVENIRE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ CAUZATE DE SECETĂ SAU/ ȘI CANICULĂ				
1.	Transmiterea către agenții economici care prezintă risc ridicat de incendiu a unor adrese prin care să li se comunice obligația acestora de adoptare a măsurilor speciale de producție a instalațiilor și capacităților de producție și depozitare, de gestionare a deșeurilor și de asigurare a intervenției în cazul producerii incendiilor.	La instituirea codului galben, portocaliu ori roșu	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
2.	Asigurarea protecției terenurilor agricole ori a fondului forestier prin desfășurarea unor acțiuni comune de verificare a respectării normelor, regulilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor în zonele predispuse afluenței turiștilor, în special în zilele libere.	Permanent, în funcție de identificarea resurselor financiare	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac Agricultorii Proprietarii de terenuri	
3.	Intensificarea acțiunilor de informare preventivă a populației pentru crearea mentalității necesare asigurării autoprotecției comunității locale.	Permanent	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
4.	Sprijinirea compartimentului de prevenire din cadrul S.V.S.U. Pesac pentru desfășurarea activităților de prevenire a incendiilor.	Permanent	C.L.S.U. Pesac	
5.	Cunoașterea permanentă a situației surselor de apă și recatalizarea bazelor de date privind aceste surse.	Permanent	C.L.S.U. Pesac	
6.	Asigurarea serviciilor medicale de urgență pentru asistență în condiții de secetă și caniculă. Înființarea de puncte de acordare a asistenței medicale de urgență și distribuirea apei potabile în comună.	Permanent	C.L.S.U. Pesac Medicul de Familie	
7.	Promovarea unui ghid de bune practici privind măsurile de luat la nivel individual, de comunitate și intercomunal, pentru prevenirea și diminuarea efectelor secetei.	Permanent	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
8.	Monitorizarea terenurilor afectate de secetă, degradarea terenurilor și deșertificare.	Permanent	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac Agricultorii Proprietarii de terenuri	
9.	Încurajarea dezvoltării de amenajări locale de irigații în corelare cu schemele directe de amenajare și gospodărire a apelor	Permanent	Primăria și consiliul local, cu sprijinul altor factori decizionali (ANIF, DADR etc.) Agricultorii Proprietarii de terenuri	
10.	Monitorizarea situației asigurării cu apă a populației și operatorilor economici, precum și aplicării măsurilor din planul de restricții și folosire a apei în perioadele deficitare.	În perioadele caniculare/de secetă	Primăria C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	

11.	Dezvoltarea capacității de evaluare a vulnerabilității la secetă, degradarea terenului și deșertificare.	Permanent	Primăria și consiliul local, cu sprijinul altor factori decizionali (ANIF, DADR etc.)	
12.	Asigurarea funcționării rețelei de distribuție a energiei electrice, având în vedere consumul ridicat în perioada de vară, din cauza funcționării prelungite a aparaturii de climatizare, pentru evitarea penelor de curent.	Permanent, dar în special în perioadele caniculare/de secetă	Primăria S.C. ENEL DISTRIBUȚIE S.A.	
13.	Informarea populației asupra regulilor pe care trebuie să le respecte în perioadele de caniculă pentru atenuarea efectelor acesteia.	În perioadele caniculare/de secetă	Primăria S.V.S.U. Pesac C.L.S.U. Pesac	
14.	Afișarea la sediul primăriei și al instituțiilor din subordinea consiliului local a unor materiale preventive referitoare la riscul scăldatului în locurile neamenajate. Montarea de afișe/plăcuțe avertizoare referitoare la riscul de înec în zonele cu grad ridicat de pericol ale cursurilor de apă (supravegherea și controlul zonelor de agrement și a bălților mari).	În perioadele caniculare/de secetă	Primăria S.V.S.U. Pesac C.L.S.U. Pesac	
15.	Informarea populației asupra faptului că utilizarea focului deschis pentru prepararea hranei în zonele de agrement și în gospodării se face numai în locuri special amenajate, în condiții și la distanțe care să nu permită propagarea focului la construcții, depozite, culturi agricole, păduri, plantații sau la alte vecinătăți.	Permanent	S.V.S.U. Pesac	
16.	Asigurarea stocului de medicamente necesar continuității tratamentelor persoanelor afectate datorită fenomenelor de deshidratare și hipertermie.	Permanent	Farmaciile de pe raza comunei	
17.	Înstituirea serviciului de permanență la sediul Primăriei.	la emiterea atenționării meteo COD PORTOCALIU sau COD ROȘU	C.L.S.U. Pesac S.V.S.U. Pesac	
18.	Conducerea unităților de învățământ va lua următoarele măsuri: - va asigura afișarea la sediul propriu a măsurilor preventive generale, precum și a recomandărilor pentru preșcolari, elevi și pentru cadrele didactice pe timpul perioadelor caniculare; - va asigura și va verifica periodic instalațiile de stingere aflate în dotarea proprie; - va asigura apa potabilă în cantități corespunzătoare în toate spațiile unde se desfășoară activități cu preșcolarii, elevii; - va asigura condiții corespunzătoare de microclimat în spațiile de învățare, de examen, de lucru, de cazare colectivă; - va asigura instruirea personalului didactic cu privire la deplasarea în excursii cu elevii în condiții de caniculă.	în perioadele caniculare/de secetă	Directorul Școlii Gimnaziale „Maria Brindea” din Pesac	

MĂSURI REFERITOARE LA SECETĂ ȘI CANICULĂ

A. MĂSURI PRIVIND SECETA

Măsurile adoptate în condiții de urgență privind seceta pot fi:

- *non-structurale*, cum ar fi restricțiile de apă pentru toți utilizatorii (inclusiv mediul urban) sau subvenții și împrumuturi cu dobândă redusă;
- *structurale*, cum ar fi noi infrastructuri, permisiunea pentru noi puncte de captare a apelor subterane și transferurile de apă.

Măsurile organizatorice pot prevedea întocmirea unor protocoale de coordonare între administrația publică locală și entități publice și private afectate direct de secetă. Măsurile organizatorice ar trebui să fie specificate pentru toate etapele de secetă.

Măsurile de urmărire evaluează conformitatea cu prezentul Plan și efectele punerii sale în aplicare.

Măsurile de restaurare sau de ieșire din secetă includ dezactivarea măsurilor adoptate în timpul evenimentului de secetă (de exemplu, restricții pentru captarea de apă) și activarea unor măsuri de restaurare care vizează realizarea stării normale pentru resursele de apă și ecosistemul acvatic.

Următoarele elemente sunt incluse în Plan:

- identificarea autorității competente și activarea Comitetului Local pentru Situații de Urgență (C.L.S.U.) Pesac, precum și a unor grupuri de lucru;
- lista sectoarelor implicate, instituțiilor și a părților interesate;
- aranjamente organizatorice și alocarea rolurilor și responsabilităților fiecărui membru al C.L.S.U. Pesac;
- coordonare între autoritățile competente, entitățile și părțile interesate;
- descrierea procesului de planificare pentru realizarea măsurilor;
- detalii privind implementarea măsurilor (de exemplu, punerea în aplicare a programului de măsuri, monitorizarea măsurilor, evaluarea eficacității măsurilor executate);
- detalii cu privire la activarea sistemului de avertizare timpurie;
- măsuri operaționale necesare în timpul apariției secetei pentru atenuarea impactului (de exemplu, măsurile de regularizare);
- evaluarea post-secetă a impactului secetei și un proces pentru adoptarea unor măsuri de urmărire și restaurare;
- evaluarea și actualizarea măsurilor;
- puncte de contact și proceduri de obținere a documentației informative și monitorizare a datelor colectate în timpul episodului secetei;
- scurtă prezentare a măsurilor de informare și consultare publică, luate cu scopul de a încuraja participarea publicului;

Seceta prelungită este un rezultat al unor cauze naturale sau de forță majoră, care sunt excepționale sau care nu puteau fi prevăzute în mod rezonabil și care sunt revizuite periodic.

Pentru a identifica apariția unei secete prelungite și pentru a evita efectele secetei, trei tipuri de indicatori pot fi identificați:

- *indicatori naturali*, bazați pe precipitații ca parametru principal (inclusiv evapotranspirația, unde este relevantă, și cu o serie statistică), indică faptul că aceasta este „o cauză naturală sau de forță majoră” și că circumstanțele sunt excepționale sau nu pot fi prevăzute în mod rezonabil;
- *indicatori de impact asupra mediului* care dovedesc că seceta prelungită a dus la o deteriorare

temporară a unui corp de apă (sau mai multe) ca o parte integrantă a programelor de monitorizare;

- *indicatori pentru a ilustra impactul socio-economic al secetei prelungite* (de exemplu, asupra alimentării cu apă potabilă, agriculturii, industriei).

Primul și al doilea tip de indicatori ar trebui să fie utilizați pentru a dovedi apariția unei secete prelungite și deteriorarea temporară asociată a corpurilor de apă. Al doilea și al treilea tip de indicatori ar trebui să fie folosiți pentru:

- a lua măsurile adecvate, în vederea reducerii efectelor secetei prelungite și a reface calitatea corpurilor de apă;

- a elabora rezumatul efectelor.

Secetele prelungite necesită măsuri excepționale care trebuie să fie incluse în Planul pentru gestionarea situațiilor de urgență specifice secetei și caniculei. O atenție specială trebuie acordată aspectelor legate de schimbările climatice. Primul pas ar trebui să se concentreze pe identificarea consecințelor actuale și viitoare ale schimbărilor climatice, urmată de dezvoltarea de strategii de adaptare cu planuri de acțiune și măsuri de adaptare. De asemenea, este necesar să se facă diferențiere între „secetă” și „deficit de apă” pentru a face clar diferența între cauzele lor.

Principii directe și acțiuni recomandate

1. Principii directe:

- Diagnosticarea cauzelor care au condus la deficitul de apă în trecut și/sau care pot conduce la un deficit de apă în viitor.

- Monitorizarea îndeaproape a cererii de apă și prognoza acesteia, bazată pe cunoștințe îmbunătățite despre cereri și tendințe.

- Colectarea pe cât posibil a cât mai multor informații de calitate pentru a anticipa schimbările în siguranța alimentării cu apă, și care pot fi cauzate de schimbările climatice, în scopul de a detecta din timp deficitul de apă.

- Diferențierea semnalelor privind schimbările climatice de cele datorate variabilității naturale și alte impacturi umane folosind serii suficient de lungi de date cu privire la timpul de monitorizare.

2. Acțiuni recomandate:

- Adaptarea resurselor de apă pentru a urmări și impactul schimbărilor climatice asupra acestora.

- Stabilirea unui sistem de monitorizare a consumului de apă și a cererii de apă.

- Diagnosticarea deficitului de apă pe baza cerințelor de apă din trecut și îmbunătățirea cunoștințelor despre cerințele anterioare și actuale de apă și despre tendințele viitoare, care cuprind proiecții privind schimbările climatice.

- Analizarea modului în care schimbările anticipate ale scurgerilor de suprafață medii anuale vor modifica fiabilitatea alimentării și analizarea modului în care aceste schimbări vor afecta sistemul socio-economic din spatele sistemului de resurse de apă.

- Susținerea cercetării, a amplasării de microculturi și promovarea celor mai rezistenți hibrizi la stres hidric și temperaturi extreme, ca și a tehnologiilor de cultură aferent, poate dovedi o alternativă viabilă la sistemele de irigații costisitoare.

- Este recomandat să se întreprindă acțiunile necesare pentru gestionarea secetei, identificând principalele lacune și incertitudini și proiectând un plan de acțiune pentru schimbările inevitabile ale politicii de gestionare a secetei.

B. MĂSURI PRIVIND CANICULA

1. Recomandări generale pentru populație

- Evitați, pe cât posibil, expunerea prelungită la soare între orele 11-18;
- Dacă aveți aer condiționat, reglați aparatul astfel încât temperatura să fie cu 5 grade mai mică decât temperatura ambientală;
- Ventilatoarele nu trebuie folosite dacă temperatura aerului depășește 32°C;
- Dacă nu aveți aer condiționat în locuință sau la locul de muncă, petreceți 2-3 ore zilnic în spații care beneficiază de aer condiționat (magazine, locuri publice, beci, pivnițe);
- Purtați pălării de soare, haine lejere și ample, din fibre naturale, de culori deschise;
- Pe parcursul zilei faceți dușuri călduțe, fără a vă șterge de apă;

- Beți zilnic între 1,5-2 litri de lichide, fără a aștepta să apară senzația de sete. În perioadele caniculare se recomandă consumul unui pahar de apă sau echivalentul acestuia la fiecare 15-20 minute;
- Nu consumați alcool (inclusiv bere sau vin), deoarece acesta favorizează deshidratarea și diminuează capacitatea de luptă a organismului împotriva căldurii;
- Evitați băuturile cu conținut ridicat de cofeină (cafea, ceai, Cola) sau de zahăr (sucuri, răcoritoare carbogazoase), deoarece acestea sunt diuretice;
- Consumați fructe și legume proaspete (pepene galben, roșu, prune, castraveți, roșii), deoarece acestea conțin o mare cantitate de apă;
- O doză de iaurt produce aceeași hidratare ca și un pahar cu apă;
- Evitați activitățile în exterior care necesită un consum mare de energie (sport, grădinărit, cosit etc.);
- Aveți grijă de persoanele dependente de voi (copii, vârstnici, persoane cu dizabilități) oferindu-le, în mod regulat lichide, chiar dacă nu vi le solicită;
- Păstrați contactul permanent cu vecinii, rude, cunoștințe care sunt în vârstă sau cu dizabilități, interesându-vă de starea lor de sănătate;
- Putem limita creșterea temperaturii în locuințe, astfel:
 - închideți ferestrele expuse la soare, trageți jaluzelele/draperiile sau acoperiți geamul cu orice alte mijloace;
 - țineți ferestrele închise pe toată perioada cât temperatura exterioară este superioară celei din locuință;
 - deschideți ferestrele seara târziu, noaptea și dimineața devreme, provocând curenți de aer pe perioada cât temperatura exterioară este inferioară celei din locuință;
 - stingeți sau scădeți intensitatea luminii artificiale;
 - închideți orice aparat electrocasnic, dacă nu aveți nevoie de el.

2. Recomandări pentru prevenirea apariției de îmbolnăviri în rândul copiilor

2.1. Pentru sugari și copii mici

- stingeți sau reduceți intensitatea luminii artificiale;
- închideți orice aparat electro-casnic de care nu aveți nevoie;
- realizarea unui ambient cât mai normal, ferit de căldură, umiditate excesivă și curenți de aer; sistemul de alimentație avut până în acel moment nu trebuie modificat prin introducerea de alimente noi în această perioadă;
- se va realiza hidratarea corespunzătoare, iar pentru sugari mama va alăpta ori de câte ori sugarul solicită;
- copilul va fi îmbrăcat lejer, cu hăinuțe din materiale textile vegetale, comode;
- nu va fi scos din casă decât în afara perioadelor caniculare din zi și obligatoriu capul va fi acoperit;
- copiii vor primi apă plată sau apă cu proprietăți organoleptice corespunzătoare, ceai slab îndulcit, fructe proaspete și bine spălate;
- mamele care alăptează trebuie să se hidrateze corespunzător cu apă plată sau apă cu proprietăți organoleptice corespunzătoare, ceai slab îndulcit, sucuri preparate în casă din fructe proaspete, fără conservanți; se va evita consumul de cafea sau alcool și se va menține o igienă riguroasă a sânilor și evident igiena generală a mamei;
- la cel mai mic semn de suferință al copilului sau al mamei, aceștia se vor prezenta la medicul de familie care va decide conduita terapeutică;
- atenție deosebită se va acorda condițiilor de igienă atât pentru copil, cât și pentru mamă; copilul va fi îmbrăcat cu hăinuțe sau scutece curate și uscate, iar mama se va îngriji de igiena riguroasă a pielii acestuia; în acest sens, copilul va fi îmbăiat cel puțin o dată pe zi și, obligatoriu, seara înainte de culcare, iar în restul zilei i se va face toaleta ori de câte ori este nevoie;
- copiilor preșcolari li se vor face dușuri cu apă la temperatura camerei.

2.2. Pentru copii aflați în tabere

- se vor asigura condiții optime de cazare;
- alimentele trebuie să respecte riguros normele de igienă și să fie proaspete; se va avea grijă de

hidratarea corespunzătoare a copiilor;

- copiii vor fi supravegheați, iar locul de joacă va fi amplasat la umbră, în afara orelor de caniculă, având capul acoperit cu pălărie;
- scăldatul, acolo unde este cazul, va fi făcut sub stricta supraveghere a unui adult.

3. *Recomandări pentru persoanele vârstnice și cu afecțiuni cronice*

- crearea unui ambient care să nu suprasolicite capacitatea de adaptare a organismului;
- hidratarea corespunzătoare cu apă plată sau apă cu proprietăți organoleptice corespunzătoare, ceai slab îndulcit, sucuri preparate în casă din fructe proaspete, fără conservanți; alimentația va fi predominant din fructe și legume proaspete;
- se vor consuma numai alimente proaspete din magazinele care dispun de instalații frigorifice funcționale pentru păstrarea alimentelor. Se va evita pe cât posibil consumul de alimente ușor perisabile;
- este interzis consumul de alcool și cafea pe perioada caniculei;
- se va evita circulația în perioada de vârf a caniculei și, dacă este absolut necesară deplasarea afară, se va utiliza îmbrăcăminte lejeră, din materiale vegetale, iar capul va fi acoperit;
- persoanele care suferă de anumite afecțiuni, își vor continua tratamentul conform indicațiilor medicului; este foarte util ca în aceste perioade, persoanele cu afecțiuni cronice, cardiovasculare, hepatice, renale, pulmonare, de circulație a sângelui, mentale sau cu hipertensiune să consulte medicul curant în vederea adaptării schemei terapeutice la condițiile existente;
- menținerea cu rigurozitate a igienei personale; efectuarea a câte 3-4 dușuri pe zi.

4. *Recomandări pentru persoanele care prin natura activității lor depun un efort fizic deosebit*

- acestea vor încerca dozarea efortului în funcție de perioadele zilei, încercând să evite excesul de efort în vârfurile caniculare; dacă valorile de căldură sunt foarte mari, se va proceda la stoparea activității;
- se va asigura hidratarea corespunzătoare cu apă minereală, apă plată sau apă cu proprietăți organoleptice corespunzătoare, ceai slab îndulcit, sucuri preparate în casă din fructe proaspete, fără conservanți;
- este interzis consumul de alcool și cafea în această perioadă;
- se va utiliza un echipament de protecție corespunzător, din materiale vegetale și echipament de protecție a capului împotriva căldurii excesive.

5. *Recomandări pentru angajatori*

5.1. Pentru ameliorarea condițiilor de muncă:

- reducerea intensității și ritmul activităților fizice;
- asigurarea microclimatului corespunzător la locul de muncă;
- alternarea efortului dinamic cu cel static;
- alternarea perioadelor de lucru cu perioadele de repaus în locuri umbrite și curenți de aer.

5.2. Pentru menținerea stării de sănătate a angajaților:

- asigurarea apei minerale adecvate, câte 2-4 litri/persoană/schimb;
- asigurarea echipamentului individual de protecție;
- asigurarea de dușuri, în măsura posibilităților.

6. *Recomandări generale pentru situațiile de cod roșu*

- reduceți deplasările la cele esențiale; nu va deplasați în intervalul orar 11.00 - 17.00;
- consumați lichide între 2-4 litri/zi;
- nu consumați alcool;
- dacă faceți tratamente pentru afecțiuni cronice, luați-vă medicamentele în mod regulat, cu multă apă;
- scoateți copiii sub 3 ani afară înainte de ora 9.00 dimineața și după ora 20.00;
- evitați mâncărurile grele și mesele copioase;

- folosiți serviciile medicale spitalicești sau de urgență doar în cazuri justificate; pentru probleme curente de sănătate anunțați telefonic medicul de familie.

DISPOZIȚII FINALE

Responsabilitatea privind punerea în aplicare a prevederilor prezentului plan de măsuri, revine tuturor membrilor Comitetului Local pentru Situații de Urgență Pesac, care, potrivit legii, au atribuții ori asigură funcții de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de manifestarea fenomenelor meteorologice pe timpul sezonului cald.

După aprobarea de către Consiliul Local Pesac, prin hotărâre, prezentul plan de măsuri se pune la dispoziția Comitetului Local pentru Situații de Urgență Pesac, precum și la dispoziția tuturor celor care sunt direct vizați pentru punerea acestuia în aplicare.

Anexa nr.1 (-2 fac parte integrantă din prezentul Plan.

PREȘEDINTE C.L.S.U. PESAC
PRIMAR,
TOMA CORNEL

SECRETAR C.L.S.U. PESAC
SECRETAR GENERAL U.A.T.,
DUMITRAȘ ANGELICA